

ZAKON O VOLONTIRANJU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom definišu se osnovni pojmovi u vezi sa volontiranjem, uslovi volontiranja, osnovni principi volontiranja, prava i dužnosti volontera, organizatora volontiranja, uslovi zaključivanja ugovora o volontiranju, donošenje, izdavanje potvrde o volontiranju, nagrada za volontiranje, te nadzor nad primjenom ovog zakona.

Član 2.

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog pola podrazumijevaju oba pola.

Član 3.

Volontiranje je aktivnost od interesa za Republiku Srpsku kojom se doprinosi poboljšanju kvaliteta života, aktivnom uključivanju građana u društvene procese i razvoju humanijeg i ravnopravnijeg demokratskog društva.

Član 4.

(1) Volontiranje u smislu odredaba ovoga zakona je ulaganje ličnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit drugog lica ili za opštu dobrobit.

(2) Usluge ili aktivnosti iz stava 1. ovog člana obavljaju lica na način utvrđen ovim zakonom, bez prava na novčanu nadoknadu i potraživanje naknade ili druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Dugoročno volontiranje je obavljanje volontiranja dužeg od 20 sati sedmično najmanje tri mjeseca bez prekida.

Član 5.

Volontiranjem se, u smislu ovog zakona, ne smatra:

- a) stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad) uređeno Zakonom o radu – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 55/07) ili drugim propisima,
- b) obavljanje usluga ili aktivnosti koje je jedno lice obavezno da pruži drugom licu na osnovu zakona ili drugih propisa,
- v) izvršavanje posebnih obaveza u skladu sa sudskim odlukama i presudama,
- g) obavljanje usluga ili aktivnosti koje su uobičajene u porodičnim, prijateljskim ili komšijskim odnosima i
- d) obavljanje usluga ili aktivnosti koje se odnose na besplatno i nepovratno davanje imovine, novca i besplatno davanje na upotrebu pokretne i nepokretne imovine.

Član 6.

(1) Volonter je u skladu sa odredbama ovog zakona radno sposobno lice koje volontira u Republici Srpskoj.

(2) Maloljetni volonter je lice od 15 do 18 godina na koga se primjenjuju posebni principi zaštite maloljetnih volontera u skladu sa članom 12. ovog zakona.

Član 7.

(1) Volontiranje organizuje organizator volontiranja.

(2) Organizator volontiranja može biti:

a) svako pravno lice registrovano u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 52/01 i 42/05), čije je područje djelovanja u Republici Srpskoj,

b) republički organi uprave Republike Srpske,

v) organi jedinica lokalne samouprave,

g) javne ustanove i

d) javne i privatne visokoškolske ustanove.

Član 8.

Korisnik volontiranja je fizičko lice koje prima usluge volontera u skladu sa članom 3. ovog zakona.

II OSNOVNI PRINCIPI VOLONTIRANJA

Član 9.

(1) Organizator volontiranja dužan je da postupi prema volonteru u skladu sa principom jednakih mogućnosti za sva lica bez obzira na: uzrast, rasu, boju kože, jezik, vjeru, pol, polnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, porodične obaveze, članstvo ili nečlanstvo u političkoj stranci, udruženju ili sindikatu, fizičke ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge lične karakteristike ako drugačije ne proizlazi iz prirode volonterske aktivnosti, mogućnosti samog volontera ili ako nije drugačije uređeno ovim zakonom.

(2) Organizator volontiranja i volonter dužni su da postupaju prema korisnicima volontiranja prema principu jednakih mogućnosti za sva lica bez obzira na: uzrast, rasu, boju kože, jezik, vjeru, pol, polnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, porodične obaveze, članstvo ili nečlanstvo u političkoj stranci, udruženju ili sindikatu, fizičke ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge lične karakteristike.

Član 10.

(1) Organizatori volontiranja dužni su da posvete naročitu pažnju odabiru i edukaciji volontera koji volontira sa sljedećim grupama korisnika volontiranja: djecom, licima sa invaliditetom, licima sa teškoćama u razvoju, starim i nemoćnim licima, bolesnim licima ili licima koja su potpuno ili djelimično lišena radne sposobnosti, uz posjedovanje ličnih znanja, iskustava i sposobnosti za rad sa tim grupama korisnika volontiranja.

(2) Volontiranje kojim se pružaju usluge djeci, licima sa invaliditetom, licima sa poteškoćama u razvoju, starim i nemoćnim, bolesnim licima ili licima koja su potpuno ili djelimično lišena radne sposobnosti zabranjeno je:

- a) licu kojem traje mjera bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja ili obaveznog liječenja od ovisnosti ili zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti koja je u vezi sa djelatnošću volontiranja i
- b) pravosnažno osuđenom licu za krivično djelo protiv života i tijela, protiv sloboda i prava građana, protiv polnog integriteta, protiv braka i porodice, protiv zdravlja ljudi, te licima prema kojima je izrečena prekršajno-pravna sankcija Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 118/05)

Član 11.

(1) Zabranjeno je volontiranje kojim se zamjenjuje rad koji obavljaju radnici zaposleni u skladu sa Zakonom o radu, kao i volontiranje koje zamjenjuje poslove koje obavljaju izvršioци poslova na osnovu ugovora o djelu.

(2) Zabranjeno je volontiranje u trajanju dužem od 40 sati sedmično u periodu dužem od šest mjeseci bez prekida.

(3) Zabranjeno je volontera iskorištavati i zloupotrebjavati u svrhu sticanja ili povećanja profita.

Član 12.

(1) Maloljetno lice sa navršenih 15 godina i starije maloljetno lice može sklopiti ugovor o volontiranju i volontirati samo uz pisanu saglasnost zakonskog zastupnika (u daljem tekstu: maloljetni volonter).

(2) Maloljetni volonter može volontirati isključivo na aktivnostima u skladu sa svojim uzrastom, fizičkim, psihičkim i moralnim stepenom razvoja i vještinama koje ne predstavljaju rizik za njihovo zdravlje, razvoj i uspjeh u izvršavanju školskih obaveza.

(3) Maloljetni volonter ne može biti raspoređen da obavlja volonterski rad na naročito teškim fizičkim poslovima, na radovima koji se obavljaju pod vodom ili pod zemljom, kao i na drugim poslovima koji bi mogli predstavljati povećan rizik za njihov život, zdravlje, psihofizički razvoj, polni integritet i izvršenje školskih obaveza.

(4) Volontiranje maloljetnog volontera obavlja se uz obavezni nadzor organizatora volontiranja i zakonskog zastupnika maloljetnog volontera.

(5) Licima mlađim od 18 godina zabranjeno je volontiranje od 20.00 časova do 07.00 časova narednog dana.

(6) Organizator volontiranja mora posebnu pažnju posvetiti zaštiti dobrobiti i zdravlja maloljetnih volontera.

(7) Maloljetni volonter ne smije obavljati dugoročno volontiranje.

(8) Maloljetni volonter ima sva prava volontera određena ovim zakonom.

Član 13.

(1) Uloga i značaj volonterizma prenosi se djeci i mladima formalnim i neformalnim obrazovanjem.

(2) Maloljetno lice mlađe od 15 godina može biti uključeno u obavljanje vaspitno-obrazovnih volonterskih aktivnosti kao aktivnosti usmjerenih ka opštem dobru i vaspitanju za volontiranje, i to samo u svrhu vaspitanja i obrazovanja na način koji doprinosi njegovom razvoju i socijalizaciji, uz uslov da je organizator volontiranja vaspitno-obrazovna ustanova, ustanova socijalne zaštite ili drugo pravno lice koje organizuje volontiranje u vaspitne i obrazovne svrhe uz saglasnost nadležnih tijela vaspitno-obrazovnih ustanova ili ustanova socijalne zaštite.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana organizator volontiranja obavezno pribavlja pisanu saglasnost zakonskog zastupnika maloljetnog volontera.

(4) Lice iz stava 2. ovog člana može prestati da obavlja volonterske aktivnosti u bilo kojem trenutku bez saglasnosti zakonskog zastupnika.

Član 14.

(1) Lice djelimično lišeno radne sposobnosti može volontirati u dijelu preostale radne sposobnosti na aktivnostima prilagođenim njegovim mogućnostima.

(2) Zabranjeno je volontiranje licu koje je potpuno lišeno radne sposobnosti.

Član 15.

(1) Volonter ne može volontiranje uslovljavati ispunjenjem neke usluge (davanja, činjenja, propuštanja ili trpljenja) ili sticanjem imovine, novčane naknade ili koristi.

(2) Novčanom naknadom ili imovinskom koristi za volontere ne smatraju se sljedeće novčane naknade troškova volontiranja:

- a) računom potvrđene novčane naknade isplaćene za plaćanje radne odjeće, opreme i predmeta za zaštitu potrebnih za volontiranje,
- b) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova putovanja, smještaja i ishrane koji nastanu u vezi s volontiranjem,
- v) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova ishrane, zbrinjavanja i obuke životinje u vlasništvu volontera koja učestvuje u aktivnostima volontiranja,
- g) novčane naknade isplaćene u svrhu plaćanja medicinskih usluga i vakcina primljenih u svrhu obavljanja volontiranja,
- d) novčane naknade isplaćene za troškove edukacije izvan školskog sistema potrebne za volontiranje,
- đ) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova koji nastanu u vezi sa izvršavanjem volonterskih usluga i aktivnosti,
- e) novčane naknade isplaćene za premije osiguranja volontera za slučaj smrti, fizičke povrede ili profesionalne bolesti tokom volontiranja, odnosno novčane naknade u svrhu osiguranja odgovornosti za štetu nastalu kod organizatora volontiranja ili trećeg lica,
- ž) džeparac za putovanja isplaćen volonterima, uz uslov da iznos džeparca ne prelazi iznos od 50 % dnevnice propisane za državne službenike,
- z) novčana naknada isplaćena za pribavljanje dokumenata ili plaćanje administrativnih taksi nužnih za omogućavanje volontiranja,
- i) računom potvrđene novčane naknade isplaćene za druge troškove koji nastanu u vezi sa obavljanjem volonterskih usluga i aktivnosti i
- j) isplaćeni novčani iznosi dobitnicima nagrade Republike Srpske za volontiranje.

Član 16.

(1) Volontiranje se obavlja dobrovoljno slobodnom voljom volontera iz razloga solidarnosti, a u skladu sa članom 3. ovog zakona.

(2) Obavljene aktivnosti ili usluge koje nisu učinjene slobodnom voljom volontera ili na način predviđen ovim zakonom ne smatraju se volontiranjem.

Član 17.

(1) Lica koja nisu državljani Republike Srpske i Bosne i Hercegovine imaju pravo da volontiraju na teritoriji Republike Srpske.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana imaju status međunarodnog volontera.

(3) Međunarodni volonteri izjednačeni su u svojim pravima i obavezama sa volonterima državljanima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine i na njih se primjenjuju odredbe ovog zakona.

III NAGRADA ZA VOLONTIRANJE

Član 18.

(1) Nagrada za volontiranje (u daljem tekstu: nagrada) najviše je priznanje što ga Ministarstvo za porodicu, omladinu i sport (u daljem tekstu: Ministarstvo) dodjeljuje za volontiranje, doprinos promovisanju volontiranja i druge volonterske aktivnosti.

(2) Nagrada se dodjeljuje volonteru i organizatoru volontiranja kao godišnja nagrada.

(3) Sredstva za dodjeljivanje nagrade i promociju volonterizma osiguravaju se u budžetu Republike na grantu Ministarstva.

(4) Pravilnik o dodjeli republičke nagrade za volontiranje donosi ministar za porodicu, omladinu i sport (u daljem tekstu: ministar).

(5) Pravilnikom se detaljnije propisuju kriterijumi, postupak za dodjelu nagrade, visina novčane nagrade, izgled medalje i povelje, te druga pitanja važna za dodjelu nagrade.

(6) Upravljački komitet za omladinu Republike Srpske predlaže ministru lica i organizacije koje ispunjavaju uslove za dodjelu nagrade.

(7) Jedinice lokalne samouprave moraju svojim podzakonskim aktima propisati poseban oblik nagrađivanja volonterskog aktivizma.

IV UGOVOR O VOLONTIRANJU

Član 19.

(1) Ugovorom o volontiranju volonter i organizator volontiranja ugovaraju međusobna prava i obaveze i specifičnosti potrebne za pojedinačnu volontersku aktivnost ili pružanje pojedine volonterske usluge.

(2) Ugovor o volontiranju može imati potpis i drugih ugovornih strana koje imaju posebne interese za specifični oblik volontiranja.

Član 20.

Ugovor o volontiranju zaključuju se u pisanom obliku.

Član 21.

(1) Ugovor o volontiranju sadrži podatke o:

a) ugovornim stranama, te mjestu njihovog prebivališta odnosno sjedišta,

b) mjestu volontiranja i vremenu trajanja volontiranja,

v) volonterskim aktivnostima ili uslugama koje će obavljati,

g) specifičnim pravima i obavezama volontera,

d) edukaciji za volontiranje,

đ) ličnoj sigurnosti tokom volontiranja pri dolasku na mjesto volontiranja i povratku sa mjesta volontiranja, kao i za vrijeme edukacije u skladu sa odredbama ovoga zakona,

e) troškovima u vezi sa volontiranjem i načinu njihove nadoknade,

ž) načinu osiguranja ugovorenih prava volontera i

z) obliku prestanka ugovora o volontiranju.

(2) Ugovor o volontiranju može sadržavati i podatke bitne za pojedini specifični oblik volontiranja u određenom periodu ili na određenom mjestu.

Član 22.

Ugovor o volontiranju prestaje:

- a) danom pravosnažnosti odluke o lišavanju radne sposobnosti za volontera u slučaju kad su u potpunosti lišeni radne sposobnosti,
- b) danom pravosnažnosti odluke o djelimičnom lišavanju radne sposobnosti za volontera koji je djelimično lišen radne sposobnosti,
- v) kad volontiranje prelazi obim radne sposobnosti volontera, a na zahtjev volontera ili organizatora volontiranja,
- g) smrću volontera,
- d) kad organizator volontiranja prestane djelovati bez pravnog nasljednika,
- đ) istekom roka na koji je ugovor zaključen ili ispunjenjem ugovora,
- e) jednostranim raskidom volontera, odnosno lica koja ga izdržavaju ili zakonski zastupaju,
- ž) iz drugih razloga određenim ugovorom o volontiranju,
- z) u drugim slučajevima određenim ovim zakonom i
- i) sporazumnim raskidom

Član 23.

Organizator volontiranja može raskinuti ugovor o volontiranju:

- a) kad prestane potreba za volontiranjem,
- b) kad nije u mogućnosti da osigura uslove za dalje volontiranje,
- v) kad utvrdi da volonter ne ispunjava ugovorene obaveze,
- g) kad volonter svojim aktivnostima ugrožava korisnika volontiranja,
- d) u slučajevima kršenja dopunskih etičkih pravila donesenih za pojedine oblike volontiranja i
- đ) kad se ispuni uslov određen ugovorom o volontiranju.

V PRAVA I OBAVEZE VOLONTERA I ORGANIZATORA VOLONTIRANJA

Član 24.

(1) Volonter ima pravo:

- a) na pisanu potvrdu o volontiranju,
- b) na upoznavanje sa etičkim normama bitnim za pojedini oblik volontiranja,
- v) na odgovarajuću edukaciju sa ciljem poboljšanja kvaliteta obavljenih aktivnosti i pruženih usluga, a naročito ako to zahtijeva priroda volonterskih aktivnosti i usluga koje se pružaju,
- g) na stručnu pomoć i podršku tokom volontiranja,
- d) na upoznavanje sa uslovima volontiranja, aktivnostima koje će obavljati, uslugama koje će pružati i pravima koja im pripadaju na osnovu ovog zakona i drugih propisa kao i opštih akata organizatora volontiranja,
- đ) na nadoknadu ugovorenih troškova nastalih u vezi sa volontiranjem,
- e) na odgovarajuće i sigurne uslove rada u skladu sa prirodom volonterskih aktivnosti koje obavlja,
- ž) na zaštitnu opremu u skladu sa prirodom volonterskih aktivnosti koje obavlja i usluga koje pruža,

- z) da se upozna sa opasnostima koje su u vezi sa specifičnim oblikom volontiranja koje obavlja,
- i) na dnevni odmor u ugovorenom trajanju,
- j) na zaštitu privatnosti i ličnih podataka i
- k) da učestvuje u odlučivanju o pitanjima u vezi sa volontiranjem u skladu sa mogućnostima organizatora volontiranja i obliku volontiranja.

(2) Opravdano odsustvo sa volontiranja ne može biti razlog za gubitak bilo kojeg prava volontera.

(3) Posebna prava volontera koja nisu određena ovim zakonom mogu se odrediti ugovorom o volontiranju.

Član 25.

(1) Volonter je obavezan da:

- a) volontira u skladu sa stručnim propisima i uputstvima organizatora volontiranja,
- b) čuva službenu tajnu i povjerljive i lične podatke o organizatoru ili korisniku volontiranja i
- v) odbije volontiranje koje je suprotno ovom zakonu,

(2) Obaveza volontera je da izvršava uputstva organizatora volontiranja, osim uputstva u vezi sa volontiranjem koja su:

- a) opasna po život i zdravlje volontera ili drugih lica,
- b) moralno neprihvatljiva za volontera i
- v) u suprotnosti sa ugovorom o volontiranju.

(3) Ako izvršavanje uputstva može uzrokovati štetu volonteru, korisnicima volontiranja ili trećim licima, volonter je dužan da na to upozori organizatora volontiranja.

(4) Volonter ne odgovara za prouzrokovanu štetu ako je prethodno upozorio organizatora volontiranja na takvu mogućnost.

Član 26.

(1) Organizator volontiranja obavezan je da:

- a) osigura volonteru zaštitu tokom obavljanja volonterskog rada propisanu Zakonom o radu i drugim podzakonskim propisima koji regulišu oblast zaštite na radu,
- b) poštuje prava volontera,
- v) izvrši ugovorene obaveze prema volonterima,
- g) osigura uslove za poštovanje prava volontera,
- d) izda volonteru pisanu potvrdu o volontiranju te u nju upiše podatke u skladu sa članom 29. ovog zakona,
- đ) osigura materijale i sredstva za obavljanje volonterskih aktivnosti,
- e) osigura isplatu ugovorenih troškova volonteru,
- ž) osigura volonteru tajnost ličnih podataka i zaštitu privatnosti i
- z) osigura druge uslove i poštuje prava propisana ovim zakonom.

(2) Organizator volontiranja obavezan je da volontera osigura od profesionalne bolesti i posljedica nesreće na poslu u slučaju:

- a) volontiranja u uslovima opasnim za život i zdravlje volontera i
- b) kad je tako ugovoreno.

(3) Organizatori volontiranja dužni su da svaka tri mjeseca dostavljaju izvještaj Ministarstvu o volonterskim aktivnostima u kojima su angažovana maloljetna lica, te jednom godišnje izvještaj o svim volonterskim aktivnostima.

Član 27.

Na zahtjev Ministarstva organizator volontiranja dužan je da dostavi izvještaj o obavljenim aktivnostima i uslugama određenim ovim zakonom.

Član 28.

Postupak i uslovi za izvršenje obaveza utvrđenih članom 26 ovog zakona biće propisani posebnim pravilnikom koji donosi ministar.

Član 29.

(1) Potvrda o volontiranju sadrži: lične podatke o volonteru, podatke o vremenu volontiranja, kratak opis volonterskih aktivnosti, te ostale specifičnosti pojedinog oblika volontiranja.

(2) Potvrda o volontiranju, osim podataka iz stava 1. ovog člana sadrži potpis lica ovlaštenog za zastupanje organizatora volontiranja, te pečat organizatora volontiranja kojima se garantuje tačnost navedenih podataka.

(3) Organizator volontiranja može izdavati volonterske knjižice i druga dokumenta radi dokazivanja volonterskog statusa, i oni se mogu smatrati potvrdom o volontiranju ako sadrže podatke i elemente iz st. 1. i 2. ovoga člana.

Član 30.

(1) Volonter koji za vrijeme volontiranja namjerno ili zbog krajnje nepažnje uzrokuje štetu korisnicima volontiranja, organizatoru volontiranja ili trećim licima dužan je da nadoknadi štetu u skladu sa opštim propisima obligacionog prava.

(2) Organizator volontiranja za štetu koju volonter prouzrokuje korisnicima volontiranja ili trećim licima za vrijeme volontiranja odgovara po principu objektivne odgovornosti, osim ako dokaže da su postojali razlozi koji isključuju njegovu odgovornost.

(3) Organizator volontiranja koji je nadoknadio štetu korisniku volontiranja ili trećem licu ima pravo da traži odštetu od volontera ako se dokaže da je volonter štetu prouzrokovao namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Član 31.

Nadzor nad primjenom ovog zakona i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona, uslovima i načinom volontiranja vrši Ministarstvo.

VI KAZNENE ODREDBE

Član 32.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kazniće se organizator volontiranja za prekršaj, ako:

- a) ne izvrši obaveze iz člana 26. ovog zakona,
- b) odbije da upiše podatke koje je obavezan da upiše u potvrdu o volontiranju iz člana 29. ovog zakona i
- v) u potvrdu o volontiranju upiše neistinite podatke.

(2) Ako su prekršaji iz st. 1. i 2. ovog člana učinjeni prema maloljetnicima ili licima potpuno ili djelomično lišenim radne sposobnosti, iznos novčane kazne se udvostručuje.

(3) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM, te oduzimanjem ostvarenog profita kazniče se pravno lice koje postupa protivno članu 11. ovog zakona.

(4) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM kazniče se organizator volontiranja koji postupa protivno čl. 10, 12. i 13. ovog zakona.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33.

Na oblike volontiranja koji nisu uređeni ovim zakonom, kao i na odnose iz ugovora o volontiranju koji nisu uređeni ovim zakonom supsidijarno se primjenjuju opšti propisi obligacionog prava.

Član 34.

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonske akte iz člana 18. stav 4. i člana 28. ovog zakona.

Član 35.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 01-1219/08
Datum: 17. jul 2008. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić